

Motion till riksdagen 2025/26:4036

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:194 Nya läroplaner - för en stark kunskapsskola

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av en fortsatt stark tilltro till professionen genom att riksdagen fortsättningsvis inte ska definiera vilka undervisningsmetoder och undervisningsstrategier skolorna ska använda sig av och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skrivningarna om att undervisningen ska vara icke-konfessionell finns kvar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nuvarande skrivningar om entreprenörskap finns kvar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen säkerställer att borttagandet av skrivningarna kring sex- och samlevnad inte innebär att kunskaperna om desamma försvinner från lärarutbildningen och lärarutbildningens examensmål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet ställer sig i det stora hela positivt till regeringens proposition Nya läroplaner – för en stark kunskapsskola (prop. 2025/26:194). Ambitionen att stärka kunskapsfokuset i svensk skola är en efterlängtd reform som vi delar.

Förslaget att samla läroplanernas inledande delar, kursplaner och timplaner i en sammanhållen förordning för varje skolform är en betydande administrativ och pedagogisk förbättring. Detta skapar en överskådlighet som dagens fragmenterade system saknar och underlättar för professionen att se helheten i elevernas utbildning.

Vi ser även mycket positivt på det förstärkta fokuset på faktakunskaper och grundläggande färdigheter. En stabil kunskapsgrund är en förutsättning för att elever senare ska kunna utveckla mer avancerade analytiska och reflekterande förmågor. Att progressionen i kursplanerna tydligare kopplas till elevernas kognitiva mognad är en central princip som ger en mer logisk och framgångsrik kunskapsinhämtning genom hela skoltiden.

Trots dessa välkomna förändringar ser vi med oro på flera förslag i propositionen som riskerar att underminera såväl lärarnas profession som viktiga kunskapsområden.

Tillit till professionen – inte politisk detaljstyrning

Propositionen föreslår att kursplanerna ska innehålla specifika undervisningsstrategier som lärarna ska använda sig av. Som exempel lyfts att läs- och skrivinlärning ska utgå från phonics (strukturerad ljudningsmetod). Vi ifrågasätter inte metoder som phonics, de har brett vetenskapligt stöd. Däremot anser vi att det är ett kraftigt avsteg från principen om tillit till professionen att riksdagen ska lagstifta om specifika undervisningsmetoder.

Flera tunga remissinstanser, däribland Sveriges Lärare, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Göteborgs universitet, har kritiserat detta förslag för att det riskerar att begränsa lärarnas professionella autonomi och handlingsutrymme.

Skolforskningsinstitutet betonar att riktlinjer bör vara ett stöd för professionens val, inte oflexibla regler. Ansvaret för att ta fram och sprida forskning om effektiva undervisningsmetoder vilar på Skolforskningsinstitutet, och ansvaret för att ta fram kunskapsstöd utifrån detta vilar på Skolverket och SPSM. Att flytta detta ansvar till den politiska nivån är fel väg att gå. Centerpartiet vill se en skola som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, men vägen dit går via en stärkt profession, inte politisk detaljstyrning.

En skola fri från religiös påverkan

Propositionen föreslår en bredare skrivning om att undervisningen ska vara saklig och allsidig, men tar bort den explicita formuleringen om att undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Både Skolverket och Skolinspektionen har i sina remissvar anfört att det, för tydlighetens skull, finns en fördel med att behålla den nuvarande skrivningen. Skolinspektionen har i sin tillsyn av skolor med konfessionell inriktning funnit brister kopplade till otillåtna konfessionella inslag och saklighet i undervisningen. Att i det läget försvaga tydligheten i läroplanen är därför fel väg att gå. Principen om en icke-konfessionell undervisning är grundläggande för den svenska skolan och måste värnas.

Entreprenörskap som en nyckelkompetens

Propositionen föreslår att begreppet entreprenörskap tas bort från läroplanen med motiveringen att det täcks av andra formuleringar. Detta är ett förslag som med rätta har mött massiv kritik från en rad remissinstanser, däribland Svenskt Näringsliv, Företagarna och Ung Företagsamhet.

Entreprenörskap är en av EU:s åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande och en avgörande förmåga för att rusta elever för framtidens arbetsliv. Forskning visar att entreprenörskap i skolan ökar elevernas motivation och engagemang. Att ersätta ett väletablerat och internationellt erkänt begrepp med vaga formuleringar riskerar att

försvaga och urholka detta viktiga kunskapsområde i skolan. Vi anser att skrivningarna om entreprenörskap uttryckligen måste finnas kvar i läroplanen.

Säkra kunskapen om sex, samtycke och relationer

Centerpartiet motsätter sig inte att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer flyttas från de övergripande delarna av läroplanen för att i stället integreras mer ämnesspecifikt i kursplanerna. Det är inget hinder för att ha gemensamma temadagar på området eller för att ta ett större övergripande fokus från rektorns håll. Tydliga mål i ämnesplanerna kan dessutom stärka undervisningen och göra det tydligare var fokuset bör ligga.

Däremot ser vi med stor oro på de potentiella konsekvenser denna förändring kan få för lärarutbildningen och därmed för blivande lärares kompetens. I utredningen Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81) föreslogs att examensmål för lärarutbildningen som rör identitet, sexualitet och relationer skulle tas bort. Utredningens resonemang byggde på att dessa kunskaper ändå skulle täckas, eftersom de var inskrivna i skolans övergripande läroplansdelar.

När regeringen nu föreslår att dessa övergripande skrivningar tas bort, faller själva grunden för utredningens argument. Det skapar en uppenbar risk att detta centrala kunskapsområde hamnar i ett vakuum – det försvinner från läroplanens övergripande del och riskerar därmed samtidigt att försvinna från lärarutbildningens examensmål.

Konsekvensen kan bli att framtidens lärare examineras utan de nödvändiga kunskaperna och verktygen för att arbeta med och bemöta komplexa frågor som rör jämställdhet, kränkande behandling, könsmönster och hedersrelaterat våld och förtryck. Det är oacceptabelt. Regeringen måste därför säkerställa att förändringarna i läroplanen inte leder till en urholkning av lärarutbildningen och dess examensmål på detta område.

Niels Paarup-Petersen (C)

Madeleine Atlas (C)

Anna Lasses (C)

Anders Ådahl (C)